

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

RUDOLFOWO

1. Nazwa

cmentarz

2. Czas powstania

1914r.

4. Adres

Rudolfowo
13-200 Działdowo

5. Przynależność administracyjna

województwo:
warmińsko-mazurskie

powiat:
działdowski

gmina:
Działdowo

6. Formy ochrony
**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:

.....
- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

- Gminna Ewidencja Zabytków

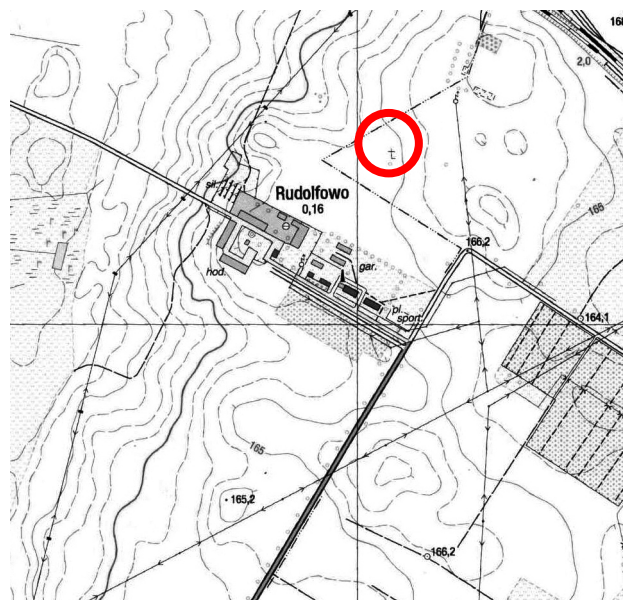
7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

9. Fotografia dodatkowa

12. Historia miejscowości lub obiektu

W 1853r. nastąpiła separacja ziemi miasta Działdowa. Założono wtedy kilka wybudowań, w niektórych rozwinęły majątki jak Rudolfowo (*Rudolfsfelde*). Kilka nazw, pochodzących najczęściej od imion właścicieli, poświadczono zaraz po 1853r. Rudolfowo przyjęło nazwę dopiero w 1901r. od imienia właściciela Rudolfa Kuhnkego. Do folwarku przylegał park z sadem całkowicie zniszczony po 1945r. 16.11.1914r. oddziały rosyjskie natarły na Działdowo, Księży Dwór i Gródki - był to tzw. "czarny dzień" dla gdańskiego 21 pułku piechoty Landwehry, który poniósł duże straty. W wielu miejscach pochowani są żołnierze 21 pułku piechoty Obrony Krajowej zamordowanych przez Rosjan.

10. Opis architektoniczny

Zbiorowa mogiła żołnierska zlokalizowana na obszarze pola ornego (Obręb Rudolfowo, działka nr 365/2). Założona na planie prostokąta. Pierwotnie z kamiennym obramowaniem i ogrodzeniem z kamiennych stożków. Kamienny obelisk w kształcie trzech płycin z wrytym tekstem, centralna płycina zwieńczona trójkątnie, w zwieńczeniu kamienny krzyż. Trójkątna płycina z płaskorzeźbą orła i korony. Na centralnej płycinie sentencja:

*Hier ruhen in Gott • die am 16 Nov 1914 • für König und Vaterland •
gefallenen 13 Helden • der 1 Komp. Landw. J.R. 21*

Tu spoczywa w Bogu • 13 bohaterów z 1 Komp. Landw. J.R. 21 •
poległych 16 listopada 1914 • za Króla i Ojczyznę

Na dwóch skrajnych płycinach wymienione imiona i nazwiska oraz stopnie wojskowe 13 poległych żołnierzy:

*Uffz. (...). (...)*nick* (Koschnick*)*

Uffz. (...). Linse

*Wehrm. (...)*h* Buckow (Bukow*)*

Wehrm. Arno Czirr

Wehrm. Gustav Girgoth

Wehrm. Barthl. Nowack

Wehrm. Wilhm. Wuttke

Wehrm. Richard Barz

Wehrm. Friedrich Dorau

*Wehrm. Gust(...). (...)*ke* (Katzke*)*

*Wehrm. Gustav (...)*uoer* (Kudzer*)*

Reserv. Friedr. Reinicker

Wehrm. Anast. Wiszniewski

11. Stan zachowania

Zatarte napisy, utracony kamienny krzyż. Mogiła i obelisk ulega destrukcji.

13. Uwagi

Mogiła wymaga pilnego remontu, uporządkowania, uczytelnienia i oznaczenia w terenie jako miejsce pamięci oraz objęcia ochroną prawną poprzez wpis do rejestru.